

СЕКЦИЈА ЗА ЗООНОЗЕ
СРПСКО ВЕТЕРИНАРСКО ДРУШТВО
УПРАВА ЗА ВОЈНО ЗДРАВСТВО, МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ

XX СИМПОЗИЈУМ ЕПИЗООТИОЛОГА И ЕПИДЕМИОЛОГА

(XX Епизоотиолошки дани)

ЗБОРНИК КРАТКИХ САДРЖАЈА - BOOK OF ABSTRACTS -

Хотел "БРЕЗА" – Врњачка Бања
18 - 20. април 2018. год.

Издавач / Publisher

Српско ветеринарско друштво / Serbian Veterinary Society
Секција за зоонозе / Section for Zoonoses

за Издавача / for the Publisher

Проф др Милорад Мириловић

Главни и одговорни уредник / Editor in Chief

Др Тамаш Петровић, научни саветник

Технички уредник / Technical Editor

Др Тамаш Петровић, научни саветник

Штампа / Printed

SAGITTARIUS D.O.O. Суботица

Година издања / Year: 2018

Тираж / Copies: 250 примерака

ISBN 978-86-83115-33-4

ОРГАНИЗАТОРИ / ORGANISERS

СЕКЦИЈА ЗА ЗООНОЗЕ СВД
УПРАВА ЗА ВОЈНО ЗДРАВСТВО, МИНИСТАРСТВА ОДБРАНЕ

СУОРГАНИЗАТОРИ и ПОКРОВИТЕЉИ / CO-ORGANISERS

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
УПРАВА ЗА ВЕТЕРИНУ

ГЕНЕРАЛНИ СПОНЗОР / GENERAL SPONSOR

BAYER ANIMAL HEALTH SRBIJA

СПОНЗОРИ / SPONSORS

EKOSAN d.o.o.; ALFA GENETICS d.o.o.; NOACK & Co South East d.o.o.; VIVOGEN d.o.o.;
VETERINARSKI ZAVOD SUBOTICA a.d.; PROVET d.o.o.; UVVPS;
PROMEDIA d.o.o.; KRKA FARMA d.o.o

ОРГАНИЗАЦИОНИ ОДБОР / ORGANIZING COMMITTEE

Председник: др Тамаш Петровић, научни саветник
Секретари: мр Ненад Јовановић, и проф. др Милорад Мириловић
Технички секретар: Катарина Вуловић, др вет

ПРОГРАМСКИ И НАУЧНИ ОДБОР / SCIENTIFIC COMMITTEE

Тамаш Петровић, Мирослав Валчић, Будимир Плавшић, Ненад Јовановић, Елизабета Ристановић, Иван Павловић, Сања Алексић Ковачевић, Радован Чеканац, Срђан Лазић, Весна Протић Ђокић, Зоран Дебељак, Миланко Шеклер, Милош Петровић, Сава Лазић, Дејан Видановић, Александар Поткоњак, Милена Живојиновић, Весна Милићевић, Владимир Полачек, Иван Бошњак, Јасна Проданов Радуловић, Владимир Радосављевић, Дејан Бугарски, Јелена Петровић, Драгана Димитријевић, Славица Марис, Снежана Радивојевић, Снежана Медић, Светлана Илић, Ивана Хрњаковић Цвјетковић, Весна Милошевић, Татјана Вилибић-Чавлек, Ана Клобучар, Иван Топлак, Удо Хетзел, Зринка Штрогоф, Радован Братић, Александар Додовски, Илија Тачев, Георги Зелев, Костантинос Терпсидис, Бобан Ђурић, Саша Остојић

СЕКРЕТАРИЈАТ / SECRETARIAT

Емина Милакара, Иван Бошњак, Будимир Плавшић, Радивоје Анђелковић, Радован Чеканац, Александар Томић, Тибор Молнар, Ђорђе Јанку, Мирољуб Дачић, Славонка Стокић Николић, Слободан Станојевић, Слободан Максимовић, Иван Добросављевић, Милена Живојиновић, Зоран Раичевић, Александар Живуљ, Милијана Нешковић, Братислав Кисин, Владимир Полачек, Новалина Митровић, Дејан Лаушевић, Драго Недић, Славолуб Станојевић, Дарко Деспотовић, Владимир Петровић, Снежана Радивојевић, Влада Теодоровић, Миленко Стеванчевић, Јелица Узелац, Бобан Ђурић, Мирослав Ђирковић, Добрила Јакић-Димић, Мишо Коларевић, Милош Петровић, Милица Лазић, Никола Милутиновић, Зоран Рашић, Владан Ђурковић, Ласло Матковић, Петар Миловић, Дарко Бошњак, Миодраг Николић, Бранислав Стојановић, Предраг Масловарић, Оливер Стошић.

ПРОГРЕСИВНА ПНЕУМОНИЈА ОВАЦА *MAEDI-VISNA* – РЕЗУЛТАТИ ИСПИТИВАЊА У 2017. ГОДИНИ НА ЈУЖНОБАНАТСКОМ ЕПИЗООТИОЛОШКОМ ПОДРУЧЈУ

Александар Живуљ^{1*}, Павле Гавриловић¹, Јасмина Паруновић¹,
Игор Тодоровић¹, Владан Ђурковић¹, Ђорђе Марјановић²

¹ Ветеринарски специјалистички институт Панчево, Панчево, Србија

² Факултет ветеринарске медицине Београд, Београд, Србија

* Аутор за кореспонденцију: acazivulj@vsipancevo.co.rs

Кратак садржај

Прогресивна пнеумонија оваца је контагиозна болест оваца изазвана вирусом из фамилије *Retroviridae* род *Lentivirus*. Болест се код оваца развија у два облика: респираторна *maedi* и нервна форма болести *visna*. До инфицирања најчешће долази аеросолом, преко слузокоже респираторног тракта. Затим долази до виремије, при чему се вирус налази у леукоцитима. Лентивируси су резистентни на интерферон, па иако постоје неутрализациона антитела не елиминише се ни вирус ни инфициране ћелије.

Вирус је присутан у различитим телесним течностима, укључујући крв, сперму, бронхијални секрет, сузе, саливу и млеко. Држањем оваца у затвореном простору убрзава се ширење болести, јер је олакшан пренос вируса капљицама. До инфицирања најчешће долази директним контактом, мада су вода и храна контаминирани фецесом и урином могући извори инфекције. Пренос путем колострума и млека доводи до инфицирања новорођених животиња. Инкубација је дуга, око две године. Болест има постепен почетак и протрахирани клинички ток који може трајати од 6 месеци до неколико година. Нервни облик болести се ретко јавља ван територије Исланда, док се респираторна форма јавља у неким европским земљама.

Маеди се ретко открива код оваца испод три година старости, и почетак клиничким симптомима болести није приметан. Постоји прогресиван губитак тежине и диспноја, ноздрве су раширене, некад је присутан носни исцедак и кашаљ. Оболене животиње болују 3-8 месеци, више времена леже, могу да побаци, или ојагње мртву јагњад. Може се јавити индуративни маститис, а некад шепавост и оток једног или више зглобова.

Висна се карактерише са слабошћу ногу. Оболене овце заостају за стадом, спотичу се и падају без икаквог разлога. Постоји прогресиван губитак телесне масе, подрхтавање мишића лица и усана, и пареза доведе до параплегије.

Плућа су увећана 2-3 пута, изражена је консолидација, увећани су бронхијални и медијастинални лимфни чворови. У ЦНС-у карактеристична промена демијелинизирајући леукоенцефаломијелитис.

Према Правилнику о програму мера здравствене заштите животиња за 2017. годину извршено је систематско серолошко испитивање приплодних овнова на меди-висна болест овнова. Ово испитивање се први пут вршило систематски на већем броју овнова на Јужнобанатском епизоотиолошком подручју. У свих осам општина Јужнобанатског епизоотиолошког подручја (Алибунар, Бела Црква, Ковачица, Ковин, Опово, Панчево, Планиште и Вршац) су утврђени серолошки позитивни овнови на меди-висна болест. У свим газдинствима је препоручено да се серолошки позитивни овнови искључе из даљег приплода. У раду су приказани резултати серолошких испитивања на меди-висна болест оваца у 2017. години на територији Јужнобанатског епизоотиолошког подручја.

Кључне речи: Меди-висна болест, овнови, Јужнобанатско подручје

PROGRESSIVE SHEEP PNEUMONIA MAEDI VISNA - SOUTH BANAT EPIZOOTIOLOGICAL AREA TEST RESULTS IN 2017

Aleksandar Živulj^{1*}, Pavle Gavrilović¹, Jasmina Parunović¹, Igor Todorović¹,
Vladan Đurković¹, Đorđe Marjanović²

¹ Veterinary Specialist Institute "Pančevo", Pančevo, Serbia

² Faculty of Veterinary Medicine, University of Belgrade, Belgrade, Serbia

* Corresponding author: acazivulj@vsipancevo.co.rs

Summary

Progressive sheep pneumonia is a contagious disease of sheep caused with a Lentivirus from the Retroviridae family. This sheep disease develops in two forms: the respiratory form and maedi-visna neural form of the disease. Infection most frequently occurs as an aerosol through mucous membranes of the respiratory system. Then comes viremia, where the virus is located in leukocytes. Lentiviruses are resistant to interferon, even though there are neutralizing antibodies, they do not eliminate virus or infected cells.

The virus is present in various body fluids, including blood, semen, bronchial mucus, tears, saliva and milk. By keeping sheep indoors accelerates the spread of the disease, because it is easier for transmission of the virus drops. This infection usually occurs by direct contact, although water and food contaminated with feces and urine may be possible sources of infection. Virus transfer via colostrum and milk leads to infection of new-born animals. The incubation period is long, about two years. The disease has a gradual onset and clinical course of sustained, which can last from 6 months to several years. The neural form of the disease rarely occurs outside the territory of Iceland, while the respiratory form occurs in some European countries.

Maedi form is rarely revealed in sheep under three years of age, and the beginning of the clinical symptoms of the disease is not noticeable. There is a progressive weight loss and dyspnea, nostrils dilated, sometimes is present nasal discharge and cough. Affected animals suffer 3-8 months, more time lying down, they can abort, or gave birth dead lambs. It can occur indurational mastitis, and sometimes lameness and swelling of one or more joints.

Visna form characterizes as a leg weakness. Affected sheep behind the herd, stumble and fall for no apparent reason. There is a progressive loss of body weight, muscle tremors of the face and lips, and paresis which lead to paraplegia.

Lungs are enlarged 2-3 times, with consolidation and increasing of the bronchial and mediastinal lymph nodes. In the CNS there are characteristic changes like expressed as demyelinisation leucoencephalomyelitis.

According to the Regulation program of the measures for animal health protection in 2017 we carried out systematic serological testing of breeding rams for the maedi-visna disease. For the first time this test was performed systematically in a large number of rams in the South Banat epizootiological area. In all eight municipalities of South Banat epizootiological areas (Alibunar, Bela Crkva, Kovacica, Kovin, Opovo, Pancevo, Plandište and Vrsac), we determined serologically positive rams on maedi-visna disease. It was recommended that all serologically positive rams, must be excluded from further breeding. This paper presents the results of serological tests for maedi-visna sheep disease in 2017 in South Banat epizootiological area.

Keywords: Maedi-Visna disease, rams, South Banat epizootiological area

CIP - Каталогизација у публикацији - Народна библиотека Србије,
Београд

636.09:616(048)

СИМПОЗИЈУМ епизоотиолога и епидемиолога (20 ; 2017 ; Врњачка Бања)
Зборник кратких садржаја = Book of Abstracts / XX Симпозијум
епизоотиолога и епидемиолога (XX Епизоотиолошки дани), Врњачка Бања
18 - 20. април 2018. год. ; [главни и одговорни уредник Тамаш
Петровић];

[организатор] Секција за зоонозе, Српско ветеринарско друштво,
Управа за војно здравство, Министарство одбране. - Београд:
Српско ветеринарско друштво, Секција за зоонозе, 2018 (Суботица:
Sagittarius). - 192 стр. ; 24 см

Кор. насл. - Тираж 250. - Апстракти упоредо на срп. и енгл. језику.

ISBN 978-86-83115-33-4

1. Секција за зоонозе СВД (Београд) 2. Министарство одбране.
Управа за војно здравство (Београд)
а) Ветеринарска епизоотиологија - Апстракти